

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Szerda
1923 szeptember 19.

Felelős szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kladohivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ARA:
100
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetés ára: havonta 3000 korona, külföldre 6000 korona.

Debreczen,
XXI. évf. 211. szám.

A márka halála

A német márka meghalt, a német márka nem fizetési eszköz többé. Nem fogadják el pénz gyanánt Németországban, még kevésbé tekintik pénznek a külföldön és a tőzsdéken törlik a devizák és valuták sorából. A német márka a világ legrosszabb pénze, már régen rosszabb az osztrák koronánál s ma rosszabb lett az orosz szovjetrubelnél is. A világpiacok kitörlik a német márkát a pénzek sorából, mert nem lehet többé matematikust találni, aki az asztromómia világába való végtelen számsorokat képes volna leírni, amikor a német márkának a saját állama pénzéhez való viszonyát kell meghatározni. Milliárdokra, százmilliókra menő markamennyiség szükséges egyetlen nemesvalutájú ország pénzegységének megvásárlásához s ma már az orosz szovjetrubelért is két német márkát kellett adni. De ez csak a mai állapot, — hogy holnap mi lesz, azt senki sem tudhatja. A márka meghalt, kimult a pénzüvilágból.

A márka sírba szállása napján önkéntelenül is azt a kérdést kell fölvetnünk, vajjon van-e feltámadás a márka számára. E kérdésre igenlő választ csak frázisok, elkoptatott és üresnek bizonyult szövegek formájában lehetne adni. Idézni lehetne a német öserőt, a német energiát, amely a semmiből is képes nagyot alkotni, idézni lehetne azokat a fogadkozásokat, melyeket öt esztendő óta ezer meg ezer népgyűlésen hallottunk, ezer meg ezer újságcikkben olvastunk, de bármilyen részvétellel legyünk is a sírba szálló német gazdaság iránt, nem tudjuk áztatni magunkat meddő reménységgel. — Öt év óta a német öserőt, a német energiát, a német alkotó tehetséget mind hátrább és hátrább szorította a német dac, a megcsodált német józanságot nem engedte érvényesülni a német elkeseredés. Másfél évvel ezelőtt úgy látszott, hogy a hívős számítás, a lehetőségek hívős mérlegelése helyet szorít, sőt uralkodó pozíciót biztosít magának a német gazdaságpolitikában. De a látszat csak rövid időre sugározta be a valóságot. Rathenau-nál erősebbnek bizonyult Erhardt kapitány s a grunewaldi villa tájékán eldőrdült revolverek leterítették a német márkát. Azóta röpül a szélvihar szárnyán a márka az enyészet felé. Hiába volt Wirthnek minden igyekezete a jóvátételi egyezés megteremtésére, hiá-

ba volt Cuno passzív rezisztenciája és — mint látjuk — hiábavaló Stresemann rokonszenves fogadtatása a franciák részéről, hiába a német pénz-

ügyi politika jobbra és balra, előre és hátra fordulása, a márka beleszedült a Nirvanába s az örök enyészet birodalmából nincs visszatérés.

Bethlen a francia s az angol—olasz álláspont összeegyeztetésén fáradozik

Budapesti tudósítónk jelenti:

A Genfben tárgyaló Bethlen gróf miniszterelnök és Daruváry külügyminiszter tanácskozásiáról Vass József helyettes miniszterelnökhöz hivatalosan semmi hír sem érkezett és így még mindig bizonytalan, hogy mikor fejezik be a miniszterek ott tartózkodásukat. Az eddigi hírek úgy szóltak, hogy szombatra érkezik vissza a miniszterelnök, tegnap azonban, — mint ismeretes — olyan hír jött forgalomba, hogy a kölcsön ügyében újabb momentum merült fel, nevezetesen, hogy a népszövetség tanácsa mégis tárgyalás alá veszi a magyar álláspont felülvizsgálását és hogy a jóvátételi bizottságban is megvan a hajlandóság arra, hogy ezt a kérdést a népszövetségi tanács ülésén tárgyalják.

Ha az erről szóló táviratok hitelesnek bizonyulnak, nem lehetetlen, hogy a miniszterek hazaérkezése után kitoldódik. Hivatalos értesítés ilyen irányban Budapestre nem érkezett. Ugy értesülünk, hogy Bethlen gróf miniszterelnöknek a kölcsön előfeltételeinek megteremtésére igyekvő tárgyalásai a mostanában folytatott megbeszéléseken annak a formulának megtalálására irányulnak, mely lehetővé teszi a francia és angol-olasz álláspont összeegyeztetését, vagyis azt, hogy a magyar kölcsön ügyében a döntés a népszövetség és a jóvátételi bizottság együttes elhatározásával jöjjön létre. A francia álláspont erre azért fektet súlyt, hogy a jóvátételi kérdésben precedens ne alkottassék, melyet Németország esetleg a maga hasznára fordíthatna. Ha ezt a formulát sikerül megtalálni, akkor a kisanant részbeni ellenállása, mely abban nyilvánul, hogy bizonyos oldalról politikai garanciákat követelnek, könnyen elhárítható lenne, mert a franciák mögött sok kérdésben a kisanant diplomáciai relik.

Politikai körökben a számvetéseket a miniszterelnök közeli hazaérkezését kombinálva csinálják s ennek során merült fel ellenzéki körökben az az eszme, hogy a miniszterelnöktől hazaérkezése után bizalmas felvilágosításokat fognak kérni rész-

ben a külpolitikai helyzet, részben a kölcsön ügyében, valamint belpolitikai dolgokra vonatkozólag is, Mérsékeltabb ellenzéki politikusok számolnak azzal, hogy a miniszterelnök ezt a kívánságukat teljesíteni fogja és erősen biznak abban is, hogy a bizalmas információkat a legközelebbi idő alatt megkapják. Egyik-másik ellenzéki képviselő közölte is, hogy biztos ígéretet kaptak erre vonatkozólag a miniszterelnökhöz igen közel álló körökből.

Berzeviczy a genfi tárgyalásokról

Berzeviczy Albert ma érkezett hazán Genfben, ahol a népszövetség közgyűlésén ismeretes nagysikerral képviselte Magyarországot. Berzeviczy a genfi tárgyalásokról a következőket beszélte:

— Az olasz-görög konfliktus miatt a népszövetség tárgyalásai amennyi késedelmet és félbeszakítást szenvedtek, hogy az egész ülészakat valószínűleg október elejéig el fog húzódni és így én csak körülbelül félévi időt át lehettem Magyarországot képviselője, cenzurál Daruváry Géza külügyminiszter, Tanczos Gábor altábornagy és gróf Khuen-Héderváry Sándor miniszteri tanácsos képviselik Magyarországot.

— Mostani feladatunk a népszövetségnek inkább a részletes munka és a külföld felvilágosítása. A helyzet ma nem alkalmas arra, hogy panaszainkkal és kívánságainkkal nyomtatékosan lépünk fel. Még fog jönni ennek is az ideje. Nekünk egyelőre bele kell illeszkednünk a népszövetség nagyon sajátos szervezetébe, hozzá kell szokni a körvezetéshez és a munkát lassanként kell előkészíteni. A bizottságokban már eddig is szorgalmasan működünk és talán valamennyi között a legfontosabb lezárulási bizottságban, valamint a szellemi közremunkálás kérdésével foglalkozó bizottságban mi idézünk elő némi javaslatot. Az előbbiben lezárulási bizottságban az olaszok elvezetését, amely a kölcsönös jóváállási szerződéssel a lezárulási ügyet érintőnek nem tekintik, hanem követelik, hogy úgy, amint mi lezárulást követünk, az általános lezárulási ígérete fejében, minden jóváállás nélkül, úgy most már lépjenek az összes államok a lezárulási terére.

— Az elvi álláspont fenntartása mellett belemertünk a garanciális szerződés-tervezetek részletes tárgyalásába. Én már a második szakasznál felvettem a kérdést, hogy mi történik azokkal az államokkal, amelyek a békeszerződések értelmében már lezárulást követtek.

— Sok vita és huzavona után végül sikerült a bizottság elnökét és lord Robert Cecil-t, a javaslat előadóját, olyan nyilatkozatra bírni, amely a lezárulást követő államok jogainak elismerését biztosítani alkalmas.

— A szellemi együttműködés bizottság ülésén várattam bonyodalmat idézett fel az az ártatlan kívánságom,

Bethlen köszönő távirata az egységespárthoz

Bethlen István gróf miniszterelnök az egységespárt üdvözlő táviratára a következő táviratot intézte Mayer János pártelnöknek:

A jókívánság és a ragaszkodás kifejezéséért igen hálás vagyok. Az a tudat, hogy a párt bizalmát bírom, erőt kölcsönöz nekem a még hátralevő munkámhoz.

Bethlen.

Bethlen propaganda utia

Mint értesülünk, az ország egyes vármegyéiben az egységespártnak külön vármegyei szervezetei alakulnak, amelyeknek ünnepélyes megalakulásánál gróf Bethlen István miniszterelnök is jelen lesz. A legközelebbi alakulás Szolnokon és Balassagyarmaton lesz, közvetlenül a miniszterelnöknek Genfben való hazaérkezése után, és ezeket az alkalmatokat fogja a miniszterelnök felhasználni arra, hogy egyrészt külföldi utjának eredményéről tájékoztassa a magyar közvéleményt, másrészt ismertesse azokat az alapelveket, amelyek szerint az ország sorsát tovább kívánja intézni.

— *hogy a tudományos és irodalmi területek kivételével és bevételével politikai okokból ne korlátoztassék. A kisanant emiatt feltörttanyit és a franciák természetesen siettek az ő oldalra állani. A kérdés még függőben van, de indítványom mellett határozott rokonszenve nyilatkozott meg.*

— Érdekes, hogy egy a lezárulási bizottságban a magyar indítvánnyal foglalkozó bizottságban, Ez most a kisanant leg-harciasabb tagja. Románia mérsékeltnek látszik és Benes, akivel többször érintkeztem, elfogulatlan gondolkodásnak találtam. A meghívásoknak egész özőne elől menekültem el. A népszövetségben ezútszerint dühöng a vendégszeretet. Egyedül a huszár kiküldött tartotta magát ávol az ilyen összeüvötelektől.

— *Bethlen István gróf doris, bizakodó és fáradhatatlan — mondta Berzeviczy — olyan sokoldalú tevékenységet fejt ki, hogy munkatársainak nem gyerekdíték vele lépést tartani.*

A földreformnovella

Szabó István földművelésügyi miniszter kezdeményezésére a földhirdetknovellát az egységespárt még a parlamenti szünet alatt tárgyalás alá veszi. Ebben a kérdésben a miniszter megbeszéléseket folytatott Schandl Károly államtitkárral és a megbeszélések eredményét közölték Vass József miniszterelnökhelyettesével, aki Bethlen miniszterelnök nevében hozzájárult ahoz, hogy a novellát a leg-sürgősebben letárgyalják.

Volt prágai képviselő pályázat a somorjai mandátumra

A Magyar Curir jelenti: A Németh Vince apátplébános nemzetgyűlési képviselő elhalálozásával megüresedett somorjai választókerületben, bár a nemzetgyűlés elnöksége még nem intézkedett az újabb választásról, hír szerint Többlér János volt prágai nemzetgyűlési képviselő, a keresztény-szociális szakszervezetek központi főtitkára, fog fellépni keresztényszociális programmal. Politikai körökben Többlér megválasztását annál biztosabbnak veszik, mert annak idején a prágai nemzetgyűlésen épen a somorjai kerületnek Csehszlovákiára eső részét képviselte.

Mégis elvették a nagyváradi főgimnázium épületét

Több mint féleztendővel ezelőtt történt. — annak idején részletesen ismertettük az esetet. — hogy a román közoktatásügyi miniszter váratlanul bezáratta a nagyváradi premontrai főgimnáziumot. Különböző irredenta vádak emeltek akkoriban a főgimnázium ellen, a vádak alaposága azonban mind a mai napig nem volt bebizonyítható, bár Anghelescu miniszter, nemkülönben az erdélyi kisebbségi iskolák rettegett főinspektora, Plaenca Sándor váltig ígérték az új vizsgálatot, amely az említett vádakot igazolhatta volna. Mindamellett ez ügyben csupán annyi történt, hogy az inspektor az intézetben jegyzőkönyvet vett föl és azt döntés végett a miniszterhez továbbította. Habár a miniszterium az intézet megszüntetését soha hivatalos rendelkezéssel ki nem mondta, illetékes helyen az ügyet már régebb idő óta befejezettek tekintették. Ez a magyarázata annak, hogy a közelmúltban a kolozsvári közoktatásügyi reszort rendelete a még meg nem szüntetett intézet helyiségeinek elrekvirálására utasította a lakáshivatalt.

Az épület igénybevételenek ez a szokatlan módja Nagyvárad társadalmában nagy megdöbbenést keltett és ez a megdöbbenés csak fokozódott akkor, midőn a lakbérleti bizottság a főgimnázium összes helyiségeit valóban el is rekvirálta. A premontrai rend jogi képviselője utján jogorvoslatért a nagyváradi törvényszékhez fordult, amely meg is változtatta a lakbérleti bizottság döntését és a helyiségeket feloldotta a rekvirálás alól. A premontrai rend a kultuszminiszterhez is benyújtotta felebbezését és Anghelescu miniszter szintén megiltotta az épület igénybevételeit.

Azóta a premontrai főgimnázium ügyében nem történt semmiféle lépés. Mindössze Anghelescu miniszter járt néhány hónap előtt Nagyváradon és akkor kijelentette, hogy az intézet bezárása végérvényes, az ellen felebbezésnek helye nincs. Tegnap aztán — mint Nagyváradról jelentik — véglegesen befejeződött a premontrai gimnázium sokat hánytorgatott ügye. A bukaresti közoktatásügyi miniszteriumból ugyanis újabb rendelet érkezett, amely megelégedezve a miniszternek előzőleg elfogaltatott álláspontjáról, most már kategorikusan meghagyja az intézet igénybevételeit. A miniszteri rendelet szerint a premontrai gimnáziumot a román tanítóképző intézet céljaira veszik igénybe, amelynek helyére viszont a tanügyi hatóság a háztartási iskolát akarja telepíteni. Ezzel a rendelettel tehát a nagyváradi premontrai gimnázium odakerül a visszavonhatatlanul megszüntetett magyar iskolák szomorú listájába.

Olaszország annektálni készül Fiumét

Nagy csapatösszevonások a jugoszláv határon

Laibach, szept. 18. Az elmúlt éjszaka olasz csapatereksítések érkeztek Fiume közelébe. Abbáziában 2 arditi zászlóaljat helyeztek el. A határ közvetlen közelébe néhány fasszia légió érkezett.

London, szept. 18. Az olasz csapatösszevonások Fiume közelében sokkal nagyobb arányúak, mint az első jelentések alapján gondolni lehetett. Londonban úgy tudják, hogy a határon 4 olasz hadosztályt és 5 fasszia légió koncentráltak. Angol diplomáciai körökben attól tartanak, hogy Olaszország igen rövid időn belül, talán már a legközelebbi órákban annektálja Fiumét. A londoni szerb követ tegnap este beszámolt Curzon lordnak azokról az értesülésekről, melyeket a jugoszláv kormány az olasz csapatösszevonásokról szerzett. A követ felkérte az angol külügyminisztert, hogy a béke fenntartása érdekében lépjen közbe az olasz kormánynál.

Belgrád, szept. 18. Hétfőn késő este a lapok szerkesztősegeihez bizalmas közlés érkezett a kormánytól, mely szerint a fiumei események nem lesznek befolyásolóak az olasz-jugoszláv viszony további alakulására nézve. Mikor megjött a híjjával, sőt ellenkezőleg a római kormány Caietano Giardino tábornokot katonai kormányzól küldte Fiumébe, a belgrádi olasz követ megjelent a külügyminisztériumban és kormánya nevében azt a nyilatkozatot tette, hogy a kinevezés távolról sem egyértelmű Fiume annektálásával, sőt ellenkezőleg a római kormány annak következtében, hogy az ideiglenes kormány lemondott, köteles volt gondoskodni arról, hogy felelőtlen elemek a jugoszláv alattvalók ellen valami mgondolatlan eszlekedetre ne ragadtassák magukat. Az újonnan kinevezett olasz katonai kormányzó proklamációt intézett Fiume népéhez.

amelyben tudatja, hogy Olaszország fenhatósága alatt és Róma nevében átveszi a fiumei kormányhatalmat és biztosít mindenkét, hogy Olaszországnak gondja lesz Fiume népére.

Fiuméből jelentést kapott az olasz kormány, hogy bizonyos körök az utóbbi időben nagy tevékenységet fejtenek ki, sőt Susakban már zavargások voltak. Azt beszélték városzerte Zagrabbán, hogy Susak és Fiume között felrobbantották a hidat. Megbízható jelentés erről nincsen, de nem tartják valószínűnek a dolgot, mert a legutóbbi telefonjelentés úgy szól, hogy Susakban a legteljesebb nyugalom uralkodik.

Az olasz-görög konfliktus a népszövetség előtt

Geni, szept. 18. A népszövetség tanácsának mai ülésén Salandra az olasz kormány álláspontját képviselte a népszövetségnek az olasz-görög konfliktusban való illetékessége kérdésében. Hangoztatta, hogy Olaszország Korfu megszállásával nem sértette meg a népszövetségi egyezményt. A megszállás csupán rendkívüli kényszerítő eszköz volt.

Branting kijelentette, hogy Salandranak Korfu megszállásáról vallott felfogását nem osztja. Azt, ami megengedett volt a népszövetségi egyezmény fennállása előtt, annak életbe léptetése után nem lehet minden további nélkül helyeselni.

Robert Cecil lord kijelentette, hogy Salandra nyilatkozatára a tanács esüörtörtöki ülésén még visszatér.

Nagyvárdi Szabó István hatvan éves. Budapesti tudósítónk jelenti: Szabó István földművelésügyi miniszter ma töltötte be hatvanadik születésnapját. Az egységspárt tagjai ebből az alkalomból táviratilag üdvözölték a minisztert, aki Erdősokonyán tartózkodik. Külön táviratot küldött a földművelésügyi minisztérium nevében Schandl Károly államtitkár.

Szemle a debreczeni tűzoltóság felett

A debreczeni hivatásos tűzoltóságot holnap, szerdán a belügyminisztérium kiküldöttel vizsgálják meg, a kik országos körúton vannak a tűzoltó szervezetek működésének ellenőrzésére. A kiküldöttek Marínovich Imre helyettes államtitkárral élükön szerdán délelben érkeznek meg Debreczenbe s délután megtekintik a tűzoltó laktanyát, a tűzoltóság felszerelését és szemlért tartanak a tűzoltó- és mentőegység felett. A szemle végeztével előreláthatólag gyakorlati bemutatás is lesz, valószínűleg a laktanya udvarán, sőt a miniszteri felülvizsgálók kívánságához képest esetleg kivonulással egybekötött gyakorlat is, amelynek a feltevés Debreczen valamelyik nagyobb középületének oltása lenne. Részletes tervezetet azonban erre vonatkozólag a tűzoltóparancsnokság egyáltalán nem dolgoz ki, úgy hogy az esetleg elrendelendő kivonulás teljesen öletszerűleg történne meg s így a debreczeni tűzoltóság legalkalmasabban mutathatja be azt a fegyelmességet és kitűnő képzettséget, ami dr. Róncsik Jenő főparancsnok kiálván agilis és alapos munkájának eredménye s amiről az utóbbi időben is annyiszor tett tanúságot.

A minisztérium képviselői a laktanyai szemle alkalmával megtekintik azt az érdekes tűzoltó-muzeumot is, amelynek alapítóját dr. Róncsik főparancsnok vette meg s amelynek József főherceg épen a napokban küldte meg sajátkezű aláírásával ellátott arcképet. A muzeumban a debreczeni tűzoltóság múltjára vonatkozó emlékek nyertek elhelyezést, köztük az István-gőzmalom borzalmas tűzvész áldozatának, Than Lajos tűzoltónak behorpadt sisakja és elgörbült rézsipja s a malomépület égett maradványai, érdekes gázszűrőberendezések és rövidzárlatok hatását mutató csövek, vezeték és szigetelők, a kéménytűzoltásra régen használt eszközök, a debreceni tűzoltóság egykori felszerelésének egyes darabjai, egy értékes gyűjtemény a robbanó anyagokból s egész sor fénykép, metszet és írat. Legérdekesebb ezek közt a tanácsnak az az 1882-ben kelt hirdetménye, amely szigorú büntetéssel fenyegeti azokat, akik — mint az több esetben megtörtént — a tűzhöz kivonulást önkéntes tűzoltóságot megálmadják és tetleg bántalmazzák.

A muzeumhoz tartozik a tűzoltó-laktanyában őrzött régi machina is, amely az egyik utcaháznál állott s helvet kapott benne annak a szerkocsinak összegörbült lámpája és néhány vasalkatrésze, amellyel nemrég az emlékezetes Burgundia-utcai szerencsétlenség történt. A bünygyi muzeumhoz hasonló tűzoltó-muzeum megteremtése igen helyes és életrevaló gondolat s megérdemli, hogy támogatásban részesüljön.

Debreczeni ujságírók

XXII. NÉVLEGES SZERKESZTŐK HORA

(Komlóssy Dezső, Márk Endre, Kocz Ákos.)

A debreczeni ujságírás fénykora tagadhatatlanul a Gáspár, Rudnyánszky, Vértessy Arnold működéséhez fűződik.

Gáspár Imre adja meg a tónust és vele versenyeznek kiváló társai... Távozásuk után nagyon is másdrangu hivatásos hírlapírók ragadják magukhoz a hatalmat és a „slendriánság” egyre kirívóbb lesz a lapoknál. Felburjánzik a nyiltterezés; Poltner Árpád meghonosítja az u. n. „árlaportokat”. Elképzelt, meg nem történt eseményeket közölnek a lapok, különösen az elárvult „Debreczen”. Emlékszem például, hogy a lap egyik augusztusi számában szenzációs leírása foglalta, hogy a létaí erdőben mi módon tépet szét egy medve két vándorlőlegényt... Nyáron, rekkenő hőségben?! És medve Nagyléta határában?!

A nyomdászok előtt sincs sok tekintélynek ezeknek az ujságcsináló fiataloknak s olyan készakarva csinált sajtóhívkákat lopnak be a lapokba, — a nagyon hiányos ellenőrzéssel, korrigálás mellett, — amelyeknek napokig szankcionál a józslésű közönség.

Igy Püspöki Imre bácsiról (Szathmáry Árpád után a legelső minden porcikájában művészi Gonosz Pista)

a főszyókeres magyar alakok utóéletéről színpadi ábrázolójáról, például azt írja a kritikás, hogy „töröltszett alakítást nyújtott”. A Debreczeni Hírlapban pedig másnap ez a mondat olyan sajtóhívkával jelent meg (a szedő-legényvén tréfas jókedvéből), hogy Püspöki jónak látta a tréshangu, kissé reklám ízű levélbeli s a lapban közzétette nyilatkozást, miszerint őt nem sakter keresztelte...

Egyik helybeli novellista könyvéről (Grodalom helyett), lévén az illető következetesen mindent mint a debreczeni ivodalom kiváló tagja szerepel (Grodalom helyett) lévén az illető korcsmát szerető ember. De a főispánt is lesajtóhíbbazza — persze szantszándékosan folytonosan „főisvám” szedve.

A „Denevér” kedélyes fogházához hasonló tulságosan bohém-hangulatu redakciók gazdái — lapkiadók — végül is belátták, hogy ezen a szomorú dekadens állapotokon segíteni kell. Ugy gondolták pedig helyreállítani a lapok tekintélyét, hogy közismert, kiváló társadalmi és politikai tekintélynek örvendő személyiségeket szerződtettek névleges szerkesztőknek s igyekeztek komolyabb fajsúlyu hivatásos hírlapírók beállításával, frissíteni fel a redakciók személyzetét.

Bizonyos mértékben ez visszatérés volt a régi multhoz, de valamelyes célszerűséget nem lehetett letagadni ettől a helyénvaló iránykedéstől. A „sajtó-sakdók” garázdálkodása megszünt, tekintettel az előkelő fő- és felelős szerkesztő „urak” iránti respektusra.

A névleges szerkesztők sorát Komlóssy Dezső, nyugalmazott törvényszéki bíró, a teljes önállósággal működő Közgazdasági Bank igazgatója, a szabadelvű párt kerületi elnöke nyitotta meg a Debreczeni Ellenőr-nél. Bizonyára egy-két vezércikknek egyebet sohasem írt az általa évekig „felelősen szerkesztett” ujságba, de szükség volt a nevére, mert Gáspár Imre, aki előbb véresszáju 48-as lapot, majd a „habarék-párti” (pártonkivüli) „Debreczeni Hírlap”-ot szerkesztette a neve alatt, — itt is, ott is erősen támadva a kormányt, — nem szerepelhetett nevével az „Ellenőr” homlokán. Közben még hozzá lutheránus születését megtagadva, szenteltvízzel locsoltatta be göndörzőke, borbélykéz által sütött hajfürtjeit immáron elhullított tar koponyáját. Már pedig a „kálvinista Róma” kormánypárti szerkesztőjének nem valami jól állott volna a hitelhagyottság. (Az exaltált poeta-lélek lelki meggyőződéséből tért át római katolikusknak.)

Komlóssy Dezső igyekezett tehát a lapot, bár inkább instrualta a szerkesztőséget és voltaképpen a lapkiadó-részvénytársaság anyagi ügyeit ellenőrizte.

A titokban felhivatásos „Debreczeni Hírlap” kiadója, az öreg Kutassy Imre erre a példára szintén névleges szerkesztőt szerződtetett Márk Endre akkor már tekintélyes ügyvéd, kollégiumi ügyész személyében.

Márk Endre már ekkor kijárta a „főszerkesztői iskolát, 1891. májusá-

ban Harmath Gergely és dr. Nagy Zsigmond tanárok, mint a lapon jelzett „főmunkatársak” közreműködésével, átvéve a „Debreczen-Nagyváradi Értesítő” felelős szerkesztését, e sorok írójának szerény munkásságára is számítottan.

A „Debreczeni Hírlap”-nál két évvel ezután lett felelős szerkesztő, igazán erős, nyole tagu szerkesztőséget szervezte. O maga politikai és társadalmi cikkein kívül nem igen járult hozzá — jó tanácsait nem számítva — a tényleges szerkesztéshez, de a lap színvonalát erős, kitartó akarattal mégis feltornázta a régre. Than, Szathmáry, Lindenfeld, Szics Jenő, Sáfány, az öregebb Kuthy, Váncsa és Péter Gábor, különösen a névleges szerkesztés mezés heteiben sok szépet ügyeztek produkálni s az öreg Kutassy Imre boldogan mosolygott kisminkezett bajusza alatt, az öreg Ethey bácsi szerkesztőségi „eljáró”, a tisztes debreczeni polgárból becsülettel munkásságu szerkesztőségi „küldönccé” vedlett (dehogy merték volna „szolgának” titulálni) — jó ember örömmel hordta a „Debreczeni Hírlap” felírásu sapkát s készségesen hozta reggelenként Possert bácsitól a reggeli 6 deci pálinkákat (alasztrummal).

Igazi uri-redakció volt a Márk Endré. Mikor valamelyik hálón a szerkesztőség tisztelgett a Márk-pályban a Bika gyönyörű Mirkovszky-freskókkal díszített tánctermében — de kár volt lebontani, az erős épület-alapzat akár három emeletet is megbirt volna ráépítéssel — minden

Új rend az ingilleték

A pénzügyminisztérium törvényben — kar alapján rendeltetett ingatlanulátás kéré történő elő

A rendelet átruházása iránti vizsterhes jogúiban a határidőbelet ügyletet illeték-kimutatni, az illetékvárása nélkül kötesere kötelezett önként befizetni, gyonátruházási tartá abban az esetben illeték jogerősében kikötötték alapulvétele

Az előleges beállampéntárnál tékkiszabás végalkalmával kell kizabás végett is az illetékes megtemni, a tenem. Nem az kapcsolatosan, heto az előleges ügylet bejelentés történt anélkül, leges befizetés vábbá a jogügylha a bejelentészetésére kötelesmely (közjegyság) van kötele

Az előlegesösszeret a be mag számítja állampéntár köntást megjelen hoz bármilyen az ellenérték az adatot a fél az állampéntár lentett adat alkül, hogy a belet vizsgálni ké jelentett adat zonyul, a pótlétesíti a felet az állampéntár legesen befizete

Aki az előle időben nem teliden hónapjára tartozik fizetni. A rendelet o

— Őcska és előírt leguabb író- és raizszantiquáriumban Meg nem feleltankönyveket szek, Őcska köcserelek.

— Őszi diva értektek és nhatók Hekedekönvvekereked

szem arra for „Frakkban, klforma gomblyhadseroge vol munkatársi gzernek. ElégülEndre, büszk

A „Debreczen — Rudnyánszkyását. Politikai nyitásának sz szigorral, de k a fiukat. Min szava s még a te, ha valami

Akkor rend ugynevezett „resztes mükedreczenben, eg leg rang fele soha olyan tá volt sem azelő szerkesztés

A Deganfel két bájos fiat sadalom legfe szalon egyfel sadalmi réteg képviselői egy „muskotály”-lérökká, kisa metéi egy né este látszotta debreczeni egy biztosításért kétszer — h ismételni ez A „Debrecze

Új rend az ingatlan-átruházási illeték fizetésénél

A pénzügyminiszter az indenmitási törvényben kapott felhatalmazása alapján rendeletet bocsátott ki az ingatlan átruházási jogügyletek illetékére történő előleges befizetéséről.

A rendelet szerint ingatlanvagyon átruházása iránt élők között kötött vízterhes jogügyletek után ugyanabban a határidőben amely alatt a jogügyletet illeték-kiszabás végett be kell mutatni, az illeték kiszabásának bevétele nélkül köteles az illeték fizetésére kötelezett fél azt az összeget önként befizetni, amely összeg vagyonaátruházási illeték címén a kincstárt abban az esetben is megilleti, ha az illeték jogerős kiszabása a szerződésben kikötött vételár vagy becsérték alapulvételével történt.

Az előleges befizetést az illetékes állampénztárnál a jogügyletnek illetékkiszabás végett való bejelentése alkalmával kell teljesíteni. Az illetékkiszabás végett való bejelentést csak az illetékes állampénztárnál lehet megtenni, a telekkönyvi hatóságnál nem. Nem az okirat bemutatásával kapcsolatosan, hanem külön teljesíthető az előleges befizetés, ha a jogügylet bejelentése már korábban megtörtént anélkül, hogy egyúttal az előleges befizetést teljesítették volna továbbá a jogügylet bejelentése előtt is, ha a bejelentésre nem az illeték fizetésére köteles fél, hanem más személy (közjegyző, jóváhagyó hatóság) van kötelező.

Az előlegesen befizetendő illetékösszeget a befizető fél rendszerint maga számítja ki. A fél kérésére az állampénztár köteles ugyan a kiszámítást megtenni, de ha a kiszámítás-hoz bármilyen adat szükséges (pl. ha az ellenérték húzában van kikötve), az adatot a fél bejelenteni tartozik és az állampénztár a kiszámítást a bejelentett adat alapján megejtheti anélkül, hogy a bejelentett adat helyességét vizsgálni köteles lenne. Ha a bejelentett adat több helytelennek bizonyul, a pótlékfizetés alól nem mentesíti a felet az a körülmény, hogy az állampénztár számította ki az előlegesen befizetendő összeget.

Aki az előleges befizetést a kelendő időben nem teljesíti, a késedelem minden hónapra 10 százalék pótlékot tartozik fizetni.

A rendelet október 1-én lép életbe.

— Őcska és új tankönyvek csakis az előirt legutóbb kiadásokban, valamint író- és rajzszerek kaphatók **Aczél antikváriumában**. Első Takarékpálota. Meg nem felelő vagy esetleg hiányos tankönyveket mindenkor visszavesznek. Őcska könyveket veszek és becserelek.

— Őszi divatlapok. Elite stb. megérkeztek és nagy választékban kaphatók Hegedűs és Sándor R.-T. könyvkereskedésben.

A márka a világ legrosszabb pénze

Berlin, szept. 18. A berlini devizapiacra olyan méretű katasztrófális hossz tombolt, a melyhez fogható eddig nem volt. A külföldi valuták árfolyamai a mai napon megduplázódtak, de még ezen a magas áron sem jelentkezett áru. A mai nap a német márka történetében nevezetes dátum, mert a világ legrosszabb pénzévé vált.

Londoni devizaért 2 és egy-negyed milliárd márkát fizettek. A dollár kurzusa 500 millió márka volt.

Pénzügyi körökben azt várják, hogy a márka jegyzését a különböző világpiacon befogják szüntetni.

Érdekes a német márka viszonya az orosz szovjetrubel-

hez. A mai valutadrágulás folytán egy német márka csak fél szovjetrubel ér.

A márka végzetes leromlása aggasztóan fenyegeti Berlin lakosságának élelmezését. Tegnap a berlini terménytözsde viharos kereslet jelentkezett, de kínálat nem volt, aminek az az oka, hogy a termelők papírmárkákért nem hajlandók árut adni. A malmokban már alig van buza és rozs, az élelmiszeripar gyárai fogytán vannak a készleteknek. A birodalmi gazdasági kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy sürzősen értékkáló fizetési eszközt bocsát ki és a főváros élelmezésére így szerzi be a szükséges gabonamennyiséget.

Ludendorffot kitessekelik Bajorországból

Berlin, szept. 18. Az ellentét, amely a Bajorországban honos két ellenforradalmi párt közt már régebben fellépett, most nyíltan kitört. **Rupprecht volt trónörökös**, a katolikus, bajor és a Wittelsbach-dinasztiához szótó pártok vezére, **nyíltan szakított Ludendorff vezértábornagyával**, kinek ellenforradalmi politikája viszont protestáns, nagy-német és **Hohenzollern**-vizeken evez. A sajtóban már hetek óta folyik a harc. Ludendorff azt veti szemére Rupprecht tábornak, hogy **elárulja a német egység gondolatát és szeparatista terveit** vannak, míg Rupprecht sajtóorgánumai még kiméltelenebbül támadják Ludendorffot, akít egyenesen **hivatlan vendégnek** neveznek Bajorországban. A **Frankfurter Zeitung** müncheni levelezője a következőket írja erről:

— Ez év tavaszán egy magasrangú bajor hivatalnok, aki esküt tett a köztársasági alkotmányra — kétségtelenül **Kahr** tartományi főnökről van szó — megjelent Ludendorffnál, valószínűleg Rupprecht herceg megbízásából és megkísérelte, hogy **kibékítse a két ellentét**. Meg akarta nyerni Ludendorffot a bajor tervek számára és felkérte, **nyíltan segédkezett ahoz, hogy Rupprecht herceget Bajorország királyává kikiáltásák**. Biztosította, hogy Rupprecht, mihelty visszanyeri a trónt, **vezetője lesz az egész német szabadságmozgalomnak**, melynek vezére a pomerániai reakcióval már érintkezésbe is léptek. A tervben benne foglaltatott az is, hogy **Bajorország egy bizonyos időre el kellene választani a birodalomtól, legalább addig, míg a birodalomban magában is meg lehetne bukattatni a köztársaságot**, azután az egyesülésnek nem lenne semmi akadályja. **Franciaország állítólag nem ellenezné a bajor királyság helyreállítását, ha Bajorország elválnék a birodalomtól és a magasrangú állami hi-**

A detektívgyilkos Rác Kálmán régi bűnei

Rác Kálmán, a bellegelő detektívgyilkos bűnügyében a nyomozás még most is folyik és a vizsgálat folyamán a haramiának egyre újabb bűnei kerülnek napvilágra.

Rác Kálmán legutóbbi kihallgatása alkalmával felmerült az a gyanú, hogy a román megszállott területről való megszökés és a Debrecenben való érkezés ideje alatt is követett el bűncselekményeket. Arra kérdésre hogy mit csinált ezalatt, nem tudott határozott feleletet adni és az ebben az irányban is kiterjesztett nyomozás sem tudott eredményt elérni. A napokban aztán megjelent a debreceni ügyészségen két mezősségi gazdálkodó, Szivós Károly és B. Kiss Antal előadták, hogy az a Rác Kálmán, hogy Rác Kálmán lopta el ezalott három hónappal a debreceni vásárra hozott pénzüket. Kihallgatásuk során aztán részletesen elbeszélték, hogy Mezőssáson találkoztak egy magát Rác Kálmánnak nevező lókereskedővel, aki felbízta őket, hogy jöjjenek Debrecenbe, most itt oltoson lehet jó lovakat vásárolni. Megbízta az állítólagos lókereskedőben, annál is inkább, mert nagyon sok pénzt láttak nála. Az oltos lóvásárlás reményében három napos mulatást rendeztek Mezőssáson és úgy indultak Debrecenbe. Az úton Rác Kálmán nagyon előzékeny volt a gazdákkal szemben és a közbeeső állomásokon meg is vendégelte őket. Debrecenben azonban, mikor az egyik vásártéri vendéglőben borozgattak, az udvariás és bőkezű Rác Kálmán a faképnél hagyta őket és magával vitte pénztárcájukat hat millió koronával, ami

abban az időben számottevő összeg volt.

A mezőssási gazdák kihallgatása után a vizsgálóbíró kihallgatta Rác Kálmánt a lopásra vonatkozólag — Rác eleinte tagadott, de mikor szembesítették a gazdákkal — akik felismerték benne a lókereskedőt — **beismerő vallomást tett**.

Egy 1919-ben, az oláh megszállás idején elkövetett **rablás** is rábizonyult újabb a banditára. **Bleyer Mór** debreceni földbirtokostól annak idején 12 darab tehenet elrobaltak. Rác Kálmán oláh katonaruhában egy **Balogh László** nevű társával **lelőtte Bleyer Mór gulyását és elrabolt a legelőről 12 tehenet**. A megvert gulyás felismerte Rác Kálmánban azt az oláh katonát aki a teheneket elrabolta tőle.

Prénessberger Jenő dr. vizsgálóbíró Rác Kálmán és társa **Bagdi Gyula** bűnügyében még 48 tanút készült kihallgatni. A kihallgatások folyamán tisztázzák a még mindig vitás előremegfontoltaság kérdését. Nagyszámúban idézik meg tanukat román megszállott területről is, az ott elkövetett bűncselekményekre vonatkozólag. A helyszíni szemlét a jövő héten tartják meg a Rác-tanyán. **Földy István** detektív már teljesen felépült súlyos sebéből és így a gyilkosok jelenlétében megtarthatják a részletes helyszíni szemlét s a vizsgálóbíró jelenlétében lejártsatják a véres tragédia minden egyes jelenetét.

szem arra fordult a „felelős” ur felé. **„Frakkban, klakkban, lakkkban”** egyforma gombyukvirággal csinos kis hadserege volt a Debreczeni Hírlap munkatársi gárdája a kiváló lapvezérnek. Elégülten is mosolygott Márk Endre, büszke lévén a redakciójára.

A **„Debreczeni Hírlap”** ekkor élte — Rudvánszky után — másodvirágzását. Politikájának, társadalmi irányításának sulya volt. Márk Endre szigorral, de kesztyűs kézzel dirigálta a lapokat. Mindig van egy-két dicséret szava s még a versíró is megdicsérette, ha valami sikerült produkált.

Akkor rendezte Márk Endre az ugynevezett **„egyetem” és vörös kereszties műkedvelő előadásokat**. Debreczenben, egész társadalmát illetőleg rang felekezeti különbség nélkül, soha olyan társadalmi együttélés nem volt sem azelőtt, sem azután, mint az ő szerkesztése idejében.

A Degenfeld grófkisasszonyok — két bájos fiatal komessz — s a tخرé sadalom legfelsőbb rétege egy kis szalon egyfelvonásban, a közpártadalmi rétegek mindkét nembeli ifjú képviselői egy rövid operettnben, a „muskotály”-civis társaságok gaval-lérokka, kisasszonyokká fejlődő esemétei egy népszínmű-felvonásban egy este látszóttak, táncoltak, mulattak a debreczeni egyetem első tégliának biztosságáért.

Kétszer-háromszor is meg kellett ismételnü ezeket a színházi esteket. A „Debreczeni Hírlap” meg a többi

újságok verték a reklám nagy dobját.

Kár, hogy — mint mindennek — ennek a zavartalan együttműködésnek is vége szakadt... De sokszor gondolunk, mi öregek arra az időre, ma a „hajvédelmek” szomorú korszakában... És ne csodálkozzék senki, ha a mi vérünk nem válhatik vízzé!...

A másik névleges felelős szerkesztő **Koncz Ákos** volt. Előbb az Ellenőrnlél, majd ugyancsak a „Debreczeni Hírlap”-nál. Kiváló íróember és városi főlevéltáros.

Idegenből jött Debreczenbe, miután a szívére hallgatván, kilépett a papírendből s feleségül vette finom lelke választottját.

Előbbi pályafutásához képest sok volt benne a francia abbék modorából, különösen, míg kifogástalan szabott redíngottjait be nem lepte a debreczeni por.

Nincs újságíró, aki szeretettel ne emlékeznék rá és áldott jólelkű életépítésére, régi magyar „nagyasszonyok”-ra emlékeztető feleségére is, akinek templomtisztségű vendégszerető hálékában mindenki az első negyedórában otthon találta magát.

Koncz Ákos voltaképen, — mint mondani szokta, — csak „elindította” a Debreczeni Hírlap szerkesztőségi gépezetét.

Reggel 7 órakor már ott ült Koncz a „Kossuth Lajos íróasztala” mellett, (Kutassy Imre Bekényi Péteről

vette a nagyterjedelmű, állványos, zöld posztós íróasztalt s azt állította, hogy Kossuth, — aki jényleg Bekényi vendége volt, illetve nála bérelt lakást, mikor a kormány Debreczenbe került a szabadságharc idejében, — ennél az asztalnál dolgozott.)

Koncz rengeteg kézírás, leköltött a nyomdába (u. n. deputatumnak), mire a munkatársak úgy reggel 9 óra felé összegyűltek a szerkesztőségben. (Akkor este jelentek meg a lapok.) Sokszor úgy kellett visszasedgetni a „felelős ur” le-adott „Hajér”, „Szükség esetén” felzészú kézírásait, hogy a későbbi események regisztrálására hely jusson a lapban.

Vezérekik, társadalmi cikk, tárcá, „csevegés”, „kareolat”, minden kitélt nap-nap után Koncz Ákos bámulatos munkaképességéből. Pompás, rendez kézíratait nagyon szerették a nyomdászok.

Reggel ritkán találkoztak Konczal a munkatársak, mert mire ők kiláldták magukat, Koncz Ákos már a főlevéltári íródában rőtta a betűket, ráébró idejében a „Pesti Hírlap”-nak, „Budapesti Hírlap”-nak és a többi fővárosi lapoknak írván az „Ős-Debreczen” multiából kikotort tárgyú tárcáit. E mellett szerkesztette a „Város” c. közigazgatási lapot is.

Nem lévén szándékunk rendszeres életrajzot írni, több megjelent könyvérol itt nem teszünk említést, csu-

pán azt jegyezzük fel, hogy naptáraká”, útmutatókat is adott ki és huzamosabb ideig szerkesztette az általa alapított „Családi Kör” című széptrodalmi lapot is, melyben különösen a hölgyek szája-ize szerint írott írásai voltak népszerűek.

Nagyon sokat dolgozott, ez örölte fel hatalmas, később tulhízott természetnek korábban acélos erőit. A vidéki hírlapírók országos szövetsége debreczeni fiókiának is ő volt az elnöke és annyi segélyt osztogatott ki a debreczeni hírlapírók közt, hogy szívóssága miatt a központtól dorgatóriumban is részesült.

Mert boldog volt, ha valakivel jót tehetett, ha bárkin is segíthetett. — Jóságával természetesen sokan viszálltak. Mint jómódu, sőt akkori viszonyokhoz képest gazdag ember jött Debreczenbe s bizony szegényül halt meg, csupán tisztviselői fizetésére támaszkodva. Mert váltoalírást senkitől meg nem tudott tagadni, munkatársaiért ruharendeléseknél, az utolsó kalap, nyakkendő vásárlásoknál, jóállást vállalt.

Működése alatt sokat szelődött a debreczeni újságírás eldurvult hangja s névleges szerkesztésével csak emelte a helyi zsurnalisztika tekintélyét.

Illő, hogy a megemlékezés legszebb várszálaiból fonnunk koszorút egyik debreczeni református temetőben domborló sírhalmára.

Szv. Z.

vatalnok azt is kijelentette, hogy pártja erre vonatkozólag Párisban kötelező ígéretet birtokában van. Ludendorff igen hidegen visszautasította az ajánlatot és csaknem ajtót mutatott a közvetítőnek. Ezzel a szakítás tefiessé vált és a bajor monarchista sajtó olyan hevesen támadja Ludendorffot, hogy vannak organumok, melyek egyenesen Bajorországból való kiutasítását követelik.

HIREK

Az időjárás. A meteorológiai intézet jelenti: Hazánkban eső nem volt. A hőmérséklet változatlanul magas. Tegnap maximum 29 fok Pécsen, ma reggeli minimuma 12—13 fok több helyen. Prognózis: Egyelőre még enyhe idő várható esővel, később megélénkülő szelekkel hőszűlés.

Izr. Istentisztelet a Deák Ferenc- és Kápolnási-utcai templomban: szerdán este Kolniré fél 6 órakor, csütörtökön Jónkúp reggel 6 órakor. Az elnökség.

Rákosi Viktor temetése. Budapesti fűdősítők jelenti: Rákosi Viktornak a nagy humoristának és faldalmas szépségű elbeszélés írójának holttestét ma délután helyezték örök nyugalomra a főváros által felajánlott díszsírhelyen, utolsó kívánságához híven a farkasréti temetőben. A temetésen a kormányt Vass József helyettes miniszterelnök képviselte, aki a ravatálnál a kormány nevében részvételt fejezte ki. Rákosi Jenőnek a hatalmas evészóló tömegben pedig az irodalmi és közéleti kiválóságai mellett testileg is jelent meg a kegyesrendi főgimnázium ifjúsága, azé az iskoláé, melyben Rákosi Viktor tanulmányait végezte. Az egyházi evészertartás után Csáth Péter Ferenc a „Budapesti Hírlap”, Szász Károly a Kisfaludy-társaság Szávay Gyula a Petőfi-társaság, Hofitsy Pál az újságíró-testület nevében bucsuztatták a nagy halottat, a nyitott sírnál pedig a budai daléneke után volt kerületének. Haidunánásnak helyettes polgármestere, dr. Nagy Imre bucsuzott el a nyitott sírnál Rákosi Viktortól. A kunc követő, akinek feje egy maréknyi haldudföldön pihen a budai csöndes temetőben.

Pöldrégés Maltában. Londonból táviratozzák: Maltából érkezett táviratok erős földrengésekről lesznek jelentést, amely ma reggel fel-

A spanyol direktórium elfogatta a minisztereket

Páris, szept. 18. A spanyol határról érkező utasok híriül hozták, hogy a katonai államszín idején az *Alhucemas-kabinét minisztereit letartóztatták.* A *Petit Parisien* Madridba küldött tudósítója jelenti, hogy *Primo di Rivera* tábornok a *leghatározottabban tiltakozott az ellen, hogy öt németbarátnak nézzék.*

— *Franciabarát vagyok* — mondta — *és büszkén viselem a francia becsületrendet. Jelen voltam a szövetséges haderők diadalmos bevonulásánál; a háború idején mindig elítéltem a németek barbár módszereit.*

Elmondta a katonai direktórium elnöke, hogy a jövő csütörtökön *Aispeu* tábornok Marokkóba indul, mint legfőbb katonai biztos, hogy a direktóriumnak

jelentést tegyen tapasztalatairól. Minden tábornok, aki a direktórium tagja, harcolt Marokkóban, tehát jól meg tudják ítélni, hogy milyen intézkedésekre van szükség.

Páris, szept. 18. *Alfonz spanyol király igen erősen meghűlt,* állapota azonban nem ad okot aggodalomra, ami abból is nyilvánvaló, hogy a direktórium tagjaival tárgyal és több rendeletet írt alá. Egy rendelet a *parlament feloszlatásáról* intézkedik, egy másik az *alkotmányjogok felfüggesztését* rendeli el. Külön rendelet intézkedik arról, hogy a *tartományok polgári kormányzóinak és eddigi minisztereinek fizetését törölni kell,* ami nagy meglepetést jelent. A király azt a rendeletet is aláírta, mellyel *Alba volt külügyminiszter minden vagyonát az állam javára felajánlónak nyilvánították.*

nyolckor következett be és mintegy 17 másodpercig tartott. Az épületek megrongálódtak, de nagyobb kárt a földrengés nem okozott. A földlöke- sek hatása alatt az emberek az utcákra rohantak házaikból és a templomokból, ahol éppen misé volt. Alitól a lökést Sziciliában is érezték.

Kossuth Lajos születésnapja. Kossuth-dalkör Kossuth Lajos születése évfordulóján, e hó 19-én, szerdán délután 4 órakor a Kossuth-szobornál ünnepséget rendez a már közöztett műsorral. Felkérjük a Kossuth-dalkör és a Függetlenség kör tagjait, valamint a hazafias közönséget, hogy az ünnepségen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Hazafias üdvözléssel a rendezőség.

Fényes nappal kiraboltak egy lakást. A napokban Berényi Mór Híducai kőtelverőmester feljelentést tett a rendőrségen, hogy távollétében a déli órákban feltörték a lakását és minden értékes tárgyat, aranyékszereket és konyhaedényeket. A kár négy millió korona. A rendőrség megindította a nyomozást.

Térzene. A m. kir. 11. honvéd gyalogezred zenekara csütörtökön délután 5—6-ig térzenét tart. Nőth ezredkarnagy katonazenekarra hangszerelt „Szép melódiák” című nagy egyveleg úra szerepel a műsoron, mely részletesen a következő: 1. L'Arrivée de la Poste, Eilenberg R. 2. Souvenir de Herkulesbad, Pazeller J. 3. Szép melódiák, Nőth A. 4. Csárdás induló, Nőth A.

A japán földrengés pusztításai. Párisból táviratozzák: Tokióban szeptember 13-án megjelent egy kimutatás, mely szerint a földrengésben 298253 ház részben leégett 35155 pedig teljesen tönkrement. A halottak száma 78600. A japán külügyminisztérium megvizsgálta a Kobeba menekült külföldiek helyzetét. A vizsgálat eredménye alapján Tokióból azt a jelentést küldték a párisi japán nagykövethoz, hogy Kobeben mintegy ezer menekült külföldi tartózkodik, akik közül 764 magánházakban, a többiek pedig szállókba ntaláltak hallékot.

Kölyökelefánt mint nászajándék. Newyorkból jelentik: Egy newark farmer férjhezmenő leányának igen különös és amerikai ízi nászajándékkal kedveskedett, amit az esküvő napján „nyújtott” át. A nászajándék egy kölyökelefánt volt kelves ormányu, kamaszhangu jószágocská, olyan juhászkuhya nagyságu. Odaállt vele a násznép elé és a következő beszéddel adta át az ormányra kötött vezetősíjat az ifjaknak: „Ne csodálkozzatok gyermekeim ezen az ajándékon, de mert jövőbe látó apa vagyok, ugy gondolkoztam, hogy vagy megtartjátok az elefántot magatoknak, amikor ez a hasznos és kedves állat generációról-generációra kedvence lesz a családnak, vagy eladjátok és akkor igen jó értéket fogtok kapni érte”. A gondos apát az egész gyülekezet ünnepelte.

Bankkörükből. Tegnap tartott alakuló közgyűlést a „Mandel Ernő banküzlet R.T.” Magyar-Amerikai Bank égisze alatt. Az igazgatóság tagjaival beavasztattak: Uhlarik Béla nyug. máv. üzletvezető (elnök), Szécsi Maurusz a „Kühne” Gépgyár igazgatója Debrecenből, dr. Bányai Sándor, Barna Bertalan, dr. Keresztési Kiss József, dr. Révész Jenő a Magyar-Amerikai Bank igazgatósági tagjai, Pilótas Ferenc nyug. huszárezredes, dr. Áron Géza Budapest és Mandel Ernő (ügyvezető igazgató). A részvénytársaság K 100.000,000 alaptőkével alakult.

Szörmeáru feldolgozatlan és kész Klonda szicsnél, Verbőczy-u 2. Iparkamara. Telefon 14—25.

Bádogos munkák, javítások Pülöp, Csapó-utca 3. Telefon 917.

Beírtos üvegek legolcsóbban beszerezhetők Kristály üvegáruházban Szent Anna-u. 6.

Köztisztviselőknek kedvezményes fürdőjegyek a Margit-fürdőben.

Tűkörgyártás, üvegcsiszolás, régi tűkrök ujjaöntése, Sipkovits Béla, Sziv-utca 14—15. Telefon 356.

Női kalapokat legszebb modellek után formál a Kalapüzem, Piac-utca 9.

Held Miklós címfestését át-helyezte Simonffy-utca 36. alá.

Ha reumás használjon iszapot a Margit-fürdőben.

SZÍNHÁZ

MUSOR:
SZERDA: Sybill.
CSÜTÖRTÖK: Sybill.
PÉNTEK: Sybill.

Mozgósínházak

Uránia. Égő vágvak, társadalmi dráma Franceska Bertini főszereplésével; ezenkívül egy Chaplin-burleszk.

Apollo
Gólem, misztikum 6 felvonásban Paul Wegener főszereplésével ma és holnap az Apollóban.

Apróhirdetés
legolcsóbb a
Debreceni
Független Ujságban
Tarifa az „Apróhirdetéseik” élen.

SPORT

A Magyar Atlétikai Szövetség kerületi ifjúsági bajnoki verseny vasárnap délután 3 órai kezdettel lesz a DTE nagyterdei sporttelepén. A versenyen a kerület összes legjobb ifjúsági versenyzői: Szolnok, Nyiregyháza, Karcag, Kiszvárd, Törökszentmiklós, Berettyóújfalu, Haiduböszörmény és a debreceni egyesületek legjobb atlétaí indulnak. Jegyek előre válthatók Springer József könyvkereskedésben. Főposta mellett.

A vidéki sport válsága. A vidéki sport kemény küzdelmet vív a teljes megsemmisülés elkerüléséért a nehéz anyagi viszonyokkal, amelyek nemcsak a fejlődésben akadályozzák meg, de az egyszerű fennmaradást is lehetetlenné teszik. A Pécsi SC most az összes vidéki egyesületekhez címzeve kiáltványt adott ki, melyben fel-via őket, hogy fogjanak össze egy utolsó akcióra a vidék sportjának megmentése érdekében és közös erővel vígyék ki az illetékes fórumokon kívánságaik honorálását. A kiáltvány elsősorban a vígalmi és forgalmi adó teljes megszüntetését követeli a sportmérkőzésekre vonatkozólag, továbbá megfelelő anyagi segítséget a felszerelés kiegészítésére, egyegyed áru kedvezményes vasuti jegyet a vidékre utazó csapatoknak és azt, hogy a vasuti kedvezményt a helybeli testnevelési tanácsok javaslatára a vidéki üzletvezetőségek utalják ki. A kiáltvány követeléseit magukéva tették a debreceni egyesületek is és be is jelentették esatlakozásukat a Pécsi SC helyes irányu mozgalmához.

Látványossági adó a sportversenyekre. A magyar sportegyesületek most indítottak akciót, hogy a sportversenyeket mentesítsék a vígalmi adó alól. Romániában pedig a mérkőzések épen ezzel egyidejűleg hozták be a látványossági adót, amely a labdarugómérkőzéseken kívül evezős, kerékpár és atlétikai versenyekre is vonatkozik. A látványossági adó 32 százalék a míg az egyesületek nem igazolták, hogy az adót lefizették és a jegyeket lebélyegeztették, addig nem kaphnak engedélyt a verseny megtartására.

Elmaradtak a másodosztályu bajnoki mérkőzések. A vasárnapra kitűzött két másodosztályu bajnoki mérkőzés elmaradt, mert egyrészt a NYKSE nem mert átmenni Kiszvárdra, hogy a KTE-vel játsszék, feyév a tavaszi verekedés megismétlődéséből. Törökszentmiklóson pedig Szabó Kálmán szövetségi bíró egyedül jelent meg a pályán. A TTE és a KIKSE ugyanis a kerület tudta nélkül megegyeztek, hogy a bajnoki mérkőzést egy későbbi időpontban játsszák le s így meg sem hirdették. Szabó Kálmán bíró most a kerület utján igyekszik behatni a TTE-n költségeit, amelyek jelentős összeget tesznek ki. Még egy másodosztályu mérkőzés lett volna. Debreczenben a DMTE—Hajdusoboszlói SE. de ez a válogatott mérkőzésre való tekintettel elmaradt s az intézőbizottság holnapi ülésén jelöli ki az új dátumot.

A DTE II.—DKASE II. szövetségi díj mérkőzést a szeptember 30-ra eső vasárnap tuizsufoltása miatt egy héttel előbb, 23-án játsszák le.

Ausztria válogatott csapata. Meisl Hugó, az osztrák szövetség kapitánya a vasárnapi magyar-osztrák válogatott mérkőzésre a következő csapatot állította össze: Ostrierek (Hertha) — Schauer (Hakoah), Blum (Vienna) — Kurz (Amateure), Resch (Wacker), Geyer (Amateure), — Erkl, Slován, Schierl (Admira), Klíma (Admira), Wieser (Amateure). Horis (Vienna). A csapatból hiányoznak a Rapid játékosai, a fedezetos kitűnő, a csatársort azonban Bécsben nem tartják szerencsés összeállításnak, azonban Schaffer, Nemes és Bulla, Bécs legjobb csatázói mind magyarok, akik a FIFA szabályai szerint nem szerepelhetnek Ausztria csapatában. Bécs válogatott csapata ugyancsak, vasárnap Berlin ellen a grunewaldi pályán a következőképen áll fel: Freigl — Regnard, Popovics — Fried, Brandstädter, Nietsch — Nemes, Heusler, Schaffer, Bulla, Wessely.

HERCZEG ANNA
NŐI FELÖLTŐK MODELHÁZA
Ferencz József-ut (Piac-u.) 41.,
+ dohány-nagyáruda mellett.
Elegáns őszi és téli
NŐIFELÖLTŐK
blousok, ruhák, és
szörmék nagy választékban megérkeztek.
Szolid olcsó árak!

ÓCSKA
TANKÖNYVEKET
LEGJOBB ÁRBAN
VÁSÁROL
ACZÉL
ANTIQUARIUMA.

1923 szeptember 19.

KÖ

Lanyha

A részvényiacományosok egyban a délelőtti volt a hangulat, megélénkült s az lyekben a kötes áron keltek el a mokaál. Később a piac irányzata száma is erősen bécsi tozsdé lan, elo ezt a változ sem tudott meg penzpiacot nagy s nagy teleket negyeu százaléki pirok között kül Kereskedelmi ba irant andtkozzo nem volt olyan zomb kuzusok a Tájékoztató ário nakbar).

Magyar Hírel 1310—1320, Ait. bank 46. Magyar nemet bank 30, 118, Hazai bank 170.

Salkó 740—7 Magnest 4000, 1000; Drasche 5 Athenaeum 20 pénz, Pallas 79, Allamvasut 54 —142, Adria 650 vante 950—1,000 B.-pesti gőzm Concordia 108, Back-malom 138 Ora 680—690 Gutmann 625— Rézbányai 265, turoi 24.

Ganz-Vill. 410 Hotherr 290 ár —185, Lipták 42 Schlick 290, Te Cukor 4.100, hegyesi cukor Gummi 235, Pa Ocean 43, Gschl vény-sör 295, I 100—120, Klotil Nem jegyzett 14 pénz, Herent 52—58, Kéve 4 cordia szén 22.

URI PER
KÉSZIT

Feld

POSZ
Koss
még mindig a l

SAJÁT K
F
FENÉK
HERMAN
PIAC-
BIKÁV

IS
má
FRA

KÖZGAZDASÁG

Lanyha irányzat a bankközi forgalomban

Budapest, szept. 18.
A részvénytőzsdén a bankok és bizonyos egymásközi forgalmában a délelőtti órákban barátságos volt a hangulat, az üzleti forgalom is megelégnél az azok a papírok, amelyekben a kötés történt, magasabb áron keltek el a tegnapi zárártályamoknál. Később azonban elhanyagolt a piac irányzata s az üzletkötések száma is erősen megcsappant. A bécsi tőzsde lanyha irányzata idézte elő ezt a változást, amelyet még az sem tudott megjavítani, hogy itt a penzpiacra nagy bőséggel volt pénz s nagy tételeket ajánlottak 6 és egy-negyed százalékkal. Az arbitrázs papírok között különösen a Deu vasúti, Kereskedelmi bank, Osztrák Hitelintézet iránt mutatkozott érdeklődés, de ez nem volt olyan nagy, hogy kedvezőbb árúknak alakulniuk volna ki. Lajtkoztató ártályamok (ezek koronákban):

Magyar Hitel 835, Keresk. bank 1310-1320, All. Takp. 205, Lloyd bank 46, Magyar-olasz 51, Magyar-német bank 50, Leszámitoló 115-118, Haza bank 385, Angol-magyar 170.

Székely 740-735, Rima 180-185, Magnesit 4000, Cement 240, Kohó 1000, Drasche 545, All. Kőszén 2.800, Athenaeum 280 pénz, Rigler 60 pénz, Pallas 70, Steppaneum 40, Államvasút 540-545, Dényvasút 140-142, Adria 650, MFJR 440-460, Levante 950-1.000.

B-pesti gőzm. 210, Viktória 380, Concordia 108, Bors-miskolci 230, Back-malom 138, Oria 680-690, Szlavonia 70-80, Guttmann 625-630, Dunaharaszti 42, Rézbányai 265, Násici 2100, Viktória birt. 24.

Ganz-Vill. 4100, Fegyver 950-900, Hofherr 290 árú, Láng 370, Rima 180-185, Lipták 42, Mág. 100, Motor 120, Schlick 290, Teudor 125-130, Cukor 4.100, Georgina 1.635, Mező-hegyesi cukor 370, Ostermelo 525, Gummi 235, Pamut 305, Kender 180, Oceán 43, Gschwindt 340-350, Részvény-sör 295, Dorogi 42, Győri olaj 100-120, Klotild 135-140.

Nem jegyzett értékek: Újságüzem 14 pénz, Herendi 14, Székely és Gerő 5,2-5,8, Kéve 4, Corvin film 28, Concordia szén 22, Demecseri 22.

Zürichi zárlat
Berlin 2, Hollandia 223, Newyork 567, London 2575, Paris 3265, Miláno 2485, Prága 1700, BUDAPEST 3,10, Belgrád 610, Bukarest 252 és tel, Varsó 20, Bécs 80, Szófia 545.

Athénia: Ezüst 1 koronás 2130, forint 5700, 5 koronás 10920, 20 koronás 118 ezer, platina 60-65, törmelék arany 10 ezer, törmelék ezüst 400-410. Az üzlet vontatott. Forgalom csekély, irányzat lanyhulásra hajló.

Terménytőzsde

A mai terménytőzsdén nagy kínálat következte az arak hanyatlottak. Buza az utolsó napokhoz képest 1000 koronával lett olcsóbb. A takarmány-cikkek piaca csendes.

Hivatalos árak: Buza 7605 tiszavideki 920-25, egyéb 9915-20, 79-es tiszavideki 930-35, egyéb 925-30, rozs 625-35, árpa 590-620, sörárpa 670-700, köles 725-75, zab 590-610, tengeri 690-700, repce 1450-1500, korpa 40500-41000.

A devizaközpont ártályamai

Valuták	Vétel	Eladás
Napoleon pénz	69200.-	—
Angol font	89000.-	93400.-
Dollár	19800.-	20900.-
Hollandi forint	7670.-	8110.-
Svájci frank	3460.-	3680.-
Francia frank	1165.-	1231.-
Lira	872.-	927.-
Beiga frank	940.-	995.-
Dinar	210.-	224.-
Szokol	588.-	632.-
Leva	188.-	199.-
Lei	93.-	106.-
Osztrák korona	2760.-	2980.-
Lengyel marka	700.-	865.-
Marka	0,001	0,003

Devizák	Vétel	Eladás
London	88500.-	92900.-
Newyork	19500.-	20600.-
Amsterdam	7670.-	8110.-
Zürich	3440.-	3660.-
Páris	1150.-	1216.-
Miláno	862.-	917.-
Brüsszel	940.-	995.-
Belgrád	210.-	224.-
Prága	588.-	632.-
Szófia	188.-	199.-
Bukarest	92.-	105.-
Bécs	2760.-	2980.-
Varsó	700.-	865.-
Berlin	0,001	0,003

Raye velour kabátra,

estkos aljak, costum különlegességek Bécs, Páris, London újdonságait megérkeztek

Fischer Adolf és Fia céghez.

KALAPOK

a legnagyobb választékban és legolcsóbban

WERNER SÁNDORNÁL

Piac-utca 72. szám.

Oroszlánjegyű

uri fehérneműek, gallérok és kiegészítők

Frank Imréné, Piac-utca 43.

MÉG MINDIG OLCSÓ

GYAPJUSZÖVETEK

és női velour kelmék kaphatók

WEISZ IGNÁCNÁL, PIAC-UTCA 73.

URI FEHÉRNEMŰEKET KÉSZÍT FRANK EDE.

Feldheim Imre

POSTÓHÁZ

Kossuth-utca 6.

még mindig a legolcsóbb bevásárlási hely

SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ FERFI FEHÉRNEMŰEK

HERMAN és FRIEDMANN

PIAC-UTCA 10.

BIKÁVAL SZEMBEN.

ISKOLATÁSKA

már 1000 K-ért kapható

FRANKNÁL, Csapó-utca 11.

Árvés az állatvásárban

A mai állatvásárban közepes felhajtás mellett élénk kereslet mutatkozott. A lóvásárban az árak tartottak maradtak és a múlt heti szinten mozgottak. A jobb minőségű lovakért 2-3 millió koronát, a közepes minőségűekért pedig 1-2 millió koronát fizettek. A vágóivaló lovak ára 400000 koronánál kezdődött.

A szarvasmarhavásárban közepes felhajtás és tartott irányzat mellett csekély volt a kereslet. Az árak nem emelkedtek. A vágómarha élő súlyban különként 2000-3000 korona volt, a szopós borjút élő súlyban kilogrammonként 4000-4600 koronáért vásárolták. Egy jó fejű tehén ára 2-3 millió korona közt mozgott, egy pár jármoskór ára 4-6 millió korona volt.

NYILTÉR*

TÜKÖRGYÁRTÁS.

Mindenféle új tükrök készítése, régi tükrök újraöntése. Vasúti tükröket veszünk. Debreczeni Üvegesítő és Tükrőgyár, Csapó-utca 19. Telefon 13-01. Tanulókat fizetéssel telvesz.

Hrabéczy legszebben mos, fest, tiszt. Széchenyi-utca 18.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Lauer Irén

női kalap- és kézimunka szalonja Rakóczi-utca 9. sz. alatt szeptember elsején megnyit.

Németországi tanulmányutjáról

visszaérkezett a

Központi Kelmefestő

Varga-utca 1. (Iparbank-palota.)

Színkreációk! Színkompozíciók!

Kelmék, selymek, szormok festése, borfestés, vegytisztítás.

KUN JÓZSEF

késműves, műköszörs Széchenyi-utca 1. szám.

FŐKÖNYVELŐ FELVÉTEK.

Írásbeli ajánlatok

DEBRECENI MŰKÖGYÁR Rt.

(Füredő-utca 2.) címre intézendők.

BURGER ÉS WEINBERGER FATELEPE.

Debreczen, Szoboszlai ut 1. Telefon 11-82.

Legolcsóbb beszerzési forrás faragott és fűrészelt fa, gombrud, deszka, lé, stb. Építési anyagok, cserép, kátrány, fedéllemez stb.

Tüzita házhoz szállítva megrendelhető.

ÓCSKA ÉS ÚJ TANKÖNYVEKET

legelőnyösebben vásárolhat

ACZÉL HENRIK modern antikváriumában

Mindenféle írka, írószer dus választékban.

Használt tankönyveket becsereit vesz és elad

KAPUATO MINDENDTI

MAGYAR VOLTÁRI LÁMPA GYÁR KREMENEZKY JÁNOS Rt.

BEL- ÉS KÜLFOLDI ILLATSZEREK

mindennemű

PIPERECIKKEK

arcapoló szerek, ajándék tárgyak, bőrdíszmű-árak legolcsóbb beszerzési forrása a

„PARFUMERIE ILONA“

SZENT ANNA-UTCA 1.

SCHMOLL - PASZTA

valódi minden színben mindig legolcsóbban szerezhet be: STERN Piac-utca 10. sz.

festéküzletében, a Bikával szemben.

Új és használt TEHERAUTOK

és pótkocsik raktáron.

Róka és Társa Automobil Rt. Budapest, V., Csanády-u. 3.

MŰKŐ SÍRKÖVEK,

műkő, terrazzo és betonburkoló munkák, aszbeszt-pala és kátránypapírfedések szakszerű készítését vállalja

LURÁCS VILMOS ÉS TESTVÉRE. Hatvan-utca 7. Telefon 308.

Portlandcement, kőpor, kátránypapír, kutyáruék, betonvályuk, cementlapok és mindennemű építkezési anyagok legolcsóbban kaphatók.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 150 korona, minden további szög 15 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 200 korona, minden további szög 20 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL

Aranyat, ezüstöt, briliánsot a legmagasabb árban vásárol **Katal** ékszerkereskedő. **Piac-utca 19., II. em.** Telefonhívásra házhoz megy. Telefonszám 624.

Boroshordókat eladunk és kölcsön adunk. Kádármestert keresünk. Borkereskedelmi, **Piac-utca 58.**

Veszek használt butorokat, diványokat, szőrt, arikit mindenkor. **Széchenyi-utca 8.**

ELADÁS

Betoncserép kiváló tartós, gazdaságos, valamint cementlapok, kutyűrűk, folyamkavics és homok legolcsóbban beszerezhető Krausz Albert cementárúgyárban Debrecen, Kishegyesi-ut 3. Kiszállomás mellett. **Telefon 307.**

Hencserek, plush diványok, matracok stb. még mindig legolcsóbban beszerezhetők **Précs** kárpitosnál. Javításokat jutányosan készít **Précs** kárpitos, **Hatvan-utca 41.**

Halók, ebédlők modern kivitelben legolcsóbban beszerezhetők **Fenyves** butor-kereskedőnél, **Piac-u. 37.**

Tengeri, örlemények, liszt- és terményraktár **Király-utca 4.** nagyban és kicsinyben kapható.

Hencserek, plusz diványok, matracok készen kaphatók **Debreczenszky** kárpitosnál, **Halköz 8.**

2 drb. alsó 40 es rakott malomkő olcsón eladó. **Swarcz Bertalan** vas-kereskedő, **Nyiracsád.**

Eladó egy jókarban lévő trieur és 14 soros vetőgép. Megtekinthető **Schwarcz Samu**nál, **Hosszupályi.**

Portlandcement legolcsóbban a **Debreceni Működgyár** rt.-nél **Füred-utca 2. sz. alatt** kapható.

Könyvelő napi 1-2 órai elfoglaltságot keres. Cim a kiadóhivatalban.

Lakatos tanuló fizetéssel felvétetik **Korom lakatos**nál, **Hatvan-utca 9.**

Irodahelyiség földszint kapualatti bejáró, két szoba, előfűrdőszoba átadó. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó beköltözhető künő karban lévő csinos ház. **Tócóskert, Paskola-utca 7. sz. alatt,** a kiszállomáshoz 5 percnyire. Van rajta 2 utcai szoba, 2 konyha, 1 udvari szoba, nyári konyha, 2 fűskamara, szivattyús kut, külön elkerített baromfi udvar, sertésöl és istálló, veteményes kert gyümölcsfákkal. Értekezni lehet a helyszínen özv. **Polgári Gáborné** tulajdonossal.

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, briliánsot, zálogcédulát és hamis fogakat vesz legmagasabb napi áron **Steiner Mihály,** **Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.**

Zongorák, hegedűk, vonóhangszerek javítását elvállalom **Liska, Bethlen-utca 27.**

Rőtös üzlethez nagyobb tökével társat keresek. Üzlet-helyiség a főtéren van. Cim a kiadóhivatalban.

Zongorahangolást, rövidítést, régi használt zongorák teljesen újja átdolgozását, angol mechanikai zongorák, valamint az összes automikus hangszerek javítását vállalja **Gärtner,** **Széchenyi-utca 15.**

Manótrös kisasszony — elsőrangú munkaerő — felvétetik a **Parfumerie Ilona,** **Szent Anna-utca 1.**

Hordókat, borpincét használatra kínálok **Márton Kálmán,** **Poroszlai-ut 10.** **Telefon 2-73.**

Gazdák figyelmébe!

Építsen üreges betonblokkokkal, 50 %-kal olcsóbb a téglapitkezésnél. **Gazdasági** építkezéseknél kiválóan alkalmas. **Betonblokk,** cserép, kutyűrű és sírkövek a **Debreceni Működgyár** nál kaphatók.

Elcserélném két szoba, előszoba és mellékhelyiségekből álló szép utcai lakásomat hasonlóval. Cim a kiadóban.

Jó forgalmu szatócsüzlet teljes berendezéssel átadó. Cim a kiadóhivatalban.

Keresetetik háztartáshoz értő izraelita leány. **Hatvan-utca 41., a szabóüzletben.**

Tanárjelölt I. és II. gimnázista tanításhoz keresetetik **Steiner Aladárnál,** **Bagatér.**

VEGYES

Pálkatörő üstök, mosó- és cserüstök készen legolcsóbban **Mándoki rézművesnél,** **Arany János-utca 13. sz. Ócska** városrészlet napi áron veszik. Tanulót felvesz.

Festmérőt, delejgyújtót, orvosi villamos készülékeket gyárt, javít, vesz, elad, cserél. **Villamos szerelési** anyagok és izzó lámpák a legolcsóbb napi áron **Földvárinnál,** **Debreceni Első Elektrotechnikai gyár** **Debrecen, Széchenyi-utca 55.** **Telefon 168. szám.** Tanuló felvétetik.

Sapkakészítés Plac-u. 6.

Kossuth-szoborral szemben. **Mindennemű** civil sapka legszebben, egolcsóbban készült és készen is kapható a **Sapkázásban** **Schön-nél** és **Külső vásár-tér 19/A.**

Nickelezést, csiszolást vállal, kardok, műszerek stb. **Pongrácz** mulakatosságnál, **Domb-utca 20.** Tanuló felvétetik.

Ékszerbevaltó **Csapó-utca 11.** **Arany,** ezüst, briliáns és hamis fog beállítás.

Órák, ékszerek javítása pontosan és olcsón eszközöltenik. **Stassek és Blattner,** **Csapó-utca 12.** **Telefon 11-17.**

Ertesítés.

Ertesítem a tisztelt közönséget, hogy műhelyemet és lakásomat **Miklós-utca 29. sz. alól** **Arany János utca 27. sz. alá** helyeztem.

Tisztelettel **Gyenes Antal,** **Telefon 937.** Ugyanott tanulók felvétetnek.

Hová

oly gyorsan? A zsbvá-sárra megyek ruhát vásárolni. Fölösleges, mert **Tegdesnél** szövetből rendelhetsz ujat azért a pénzért! **Próbáld meg!** **Péterfia-utca 42.**

Legolcsóbban fest és tisztít **Weisz** **Kelmefestő,** **Arany János-utca 9.** Gyász esetén 24 órában belül készülnék.

Kárpitosműhelyt nyitottam **Arany János-utca 30. sz. alatt.** **Vállalok** mindenféle kárpitos munkát, mérsékelt munkadíjak mellett. **Műhelyemben** készült mindennemű munkáért felelősséget vállalok. **Nuszbaum Mihály,** **Szántó** kárpitosmester volt első segédje.

Menekült órák szakszerűen és meglepő olcsón vállal javításokat **Rákóczi-utca 36. sz.**

BIBÓ szintarió ruha, selyem, szörme, mőfestő és vegyi ruhatisztító. Festés és tisztítás a legújabb eljárás szerint készül, mi által a ruha rongálástól megóvódik. Gyászruha festése a kívánt időre.

FESTŐ- ÉS TISZTÍTÓ-TELEP ARANY BIKÁ-ÉPÜLET.

Felvételi helyek: **Piac-utca 77. szám** „Szikra” kézimunka üzlet, **Széchenyi-utca I. sz.** Szilágyi kézimunka és műhímző üzletében. **Szent Anna-utca 2. sz.** Farszkes kézimunkaüzlet.

MÉSZ

cement, cserép és mindenféle építkezési anyagok állandóan, legjutányosabban beszerezhetők **WEISZ** mézraktárában **Bocskai-tér 2. szám.** D. M. K. E.-vel szemben.

Legszebb alkalmi ajándék egy prima zsebóra

Omega. Doxa. Longines. Inga órák minden butor szímben. **Divatos ékszerek, jegygyűrűk** — legolcsóbban kaphatók — **BLATTNER BELA** órák és ékszerész, **Kossuth-u. 4.** **Arany, ezüst beállítás!**

NAGY ÜZLETHÁZ

koreszma, szatócs és mézszárszékkel, 3 szoba és konyha, pince és gazdasági épületekkel elköl-tözés **eladó.** Ugyszintén miatt eladó 2 drb. 7 1/2 hl. és 10 drb. 3 1/2 hl. prima használt **boroshordó.** Megtekinthető és bővebb felvilágosítás kapható **Steiner Józsefnél** **Füle, Fejér megye.**

Elsőrendű mosott kovács-szenet,

borsodi és tatal fűtési szenet, darabos és oltott meszet, szóvált cserépet, cementet, gipszet, elszigetelő lemezt raktárról azonnal szállít **BARTHA** építkezési anyagtelepe. **Telefon 785. Ispóty-ut 3/b.**

Uj! Posztóüzlet

a legolcsóbb bevásárlási forrás, pontos kiszolgálás. **Kossuth-utca 2.** Városház-épület. **Silberstein és Adler.** Uj!

Szab. Kauders-féle vasszerkezetű szőnyegszővőszekek

olcsóbbak és jobbak, mint a fa. Vezérképpisél ő: **URAY MŰHELY,** **V., OSÁKY-UTCA 34.** Fonalak, felvétők, tervezések előnyös árban.

GÖRCSŐS LAJOS BATTHYÁNYI-UTCA 26.

VILLAMOS SELYEM ERNYŐK OO KÉSZÍTÉSÉT VÁLLALJA OO

VASÁRUK, BAKOS

épület- és butorvasalások, rézlemezek kaphatók vaskereskedésében. **Csapó-u. 88. Telefon 620.**

Szücs-műhelyemet

áthelyeztem **Batthyány-utca 2. szám** alá. — Becess partfogást továbbra is kérve **Adler** szücs.

Az iskolai év kezdetén

TANKÖNYV

és

IRÓSZER

szükségletét

Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében szerezz be, hol az összes iskolai könyvek és tanszerek nagy választékban vannak raktáron.